

Jeugd en Gezin

> Retouradres Postbus 16166 2500 BD Den Haag

De Nationale Ombudsman
T.a.v. de heer A.F.M. Brenninkmeijer
Postbus 93122
2509 AC DEN HAAG

Directie Jeugdzorg

Bezoekadres:
Parnassusplein 5
2511 VX Den Haag
T 070 340 50 30
F 070 340 78 34
www.jeugdengazin.nl

Inlichtingen bij

Fleur Tack
fleur.tack@jeugdengazin.nl
T 070 340 6647

Datum 29 april 2009

Betreft Uw brief van 14 januari jl.

Ons kenmerk
JZ/GJ-2916960

Bijlagen

Uw brief

Geachte heer Brenninkmeijer,

Uw brief van 14 januari jl. heb ik in goede orde ontvangen. U vraagt mijn aandacht voor een aantal zaken waarop ik met deze brief, mede namens de staatssecretaris van Justitie, reageer.

Correspondentie uitsluitend richten aan het retouradres met vermelding van de datum en het kenmerk van deze brief.

Overgangperiode

Om te beginnen wil ik u graag nogmaals toelichten dat er een overgangsregime is in de gesloten jeugdzorg, waarmee de Tweede en Eerste Kamer hebben ingestemd. Het opbouwen van de gesloten jeugdzorg kost tijd. Daarom hebben de minister van Justitie en ik gekozen voor een overgangperiode. In het overgangsrecht bij de wijziging van de Wet op de jeugdzorg is opgenomen dat jeugdigen met een machtiging gesloten jeugdzorg tot 1 januari 2010 nog in een justitiële jeugdinrichting kunnen worden geplaatst.

Als een jeugdige in de overgangperiode in een JJI wordt geplaatst, dan wordt zoveel mogelijk gekozen voor een behandelplek. Als een jeugdige in een opvanginrichting geplaatst wordt, wordt hij ook onmiddellijk aangemeld bij een behandelplek in een JJI of in de gesloten jeugdzorg.

Opbouw capaciteit

Voorop staat dat ik het van groot belang vind dat jeugdigen met een machtiging gesloten jeugdzorg de behandeling krijgen die zij nodig hebben. Daarom werk ik er hard aan om de capaciteit van gesloten jeugdzorg zo snel mogelijk op te bouwen. Eind 2006 heeft het WODC een raming gemaakt van de benodigde capaciteit. Die kwam uit op 1.373 plekken in 2010. De aanvankelijk geplande capaciteit is van die raming uitgegaan. Het WODC heeft in september 2008 ramingen gepubliceerd over onder meer het aantal jeugdigen met een machtiging gesloten jeugdzorg. Deze ramingen laten een grotere groei zien dan aanvankelijk voorzien. De 120 plekken van de locatie Wezep (voorheen bekend als de Glen Mills School) heb ik inmiddels aangewezen als gesloten jeugdzorg. Daarmee bied ik al antwoord op deze prognose. Daarnaast maak ik afspraken met zorgaanbieders om extra capaciteit te ontwikkelen of om geplande capaciteit

versneld op te leveren. Mijn verwachting is dat ik daarmee kan voorzien in de behoefte. Ik zal de vraag naar gesloten jeugdzorg bovendien blijven monitoren om te bezien hoe deze zich ontwikkelt. Initiatieven die door de sector ontwikkeld worden, bijvoorbeeld met als doel het gesloten verblijf zo kort mogelijk te houden met aansluitend intensieve (ambulante) zorg worden gestimuleerd. Ook dit zal effect hebben op de behoefte.

Directie Jeugdzorg

Ons kenmerk
JZ/GJ-2916960

Positie jeugdigen in JJI's

Ik proef uit uw brief dat bij u de indruk bestaat dat er in de JJI's enkel onderdak wordt geboden. Zoals u weet staat in alle justitiële jeugdinrichtingen – zowel opvang- als behandelinrichtingen - de opvoeding van de jeugdige centraal. Tijdens het verblijf neemt de JJI tijdelijk de (her)opvoeding en, waar nodig, de behandeling van de jeugdigen op zich en moet worden bereikt dat het gedrag van de jeugdigen verbetert en zij goed zijn voorbereid op hun terugkeer naar de vrije maatschappij. De inrichtingen werken daarbij onder andere met het sociaal competentiemodel. Het bieden van structuur en veiligheid en het aanleren van sociale vaardigheden staan in het kader van de opvoedingstaak centraal. De tijd in een opvanginrichting wordt, onder andere voor gesloten jeugdzorgjeugdigen, daarnaast benut om een diagnose voor de benodigde behandeling te stellen. Uiteraard volgt een jeugdige tijdens zijn verblijf in een justitiële jeugdinrichting ook onderwijs.

Zoals u bekend zal zijn heeft de staatssecretaris van Justitie mede naar aanleiding van de rapporten van de Inspecties en de Algemene Rekenkamer die in het najaar van 2007 verschenen zijn, een groot aantal maatregelen in gang gezet om de kwaliteit in de JJI's verder te verbeteren. Zo is een nieuwe basismethodiek en een landelijke visie op psychische zorg ontwikkeld, zodat kort na binnenkomst alle beschikbare informatie over de jeugdige en zijn psychische stoornissen wordt verzameld. Er zijn al flinke stappen gezet bij deze kwaliteitsverbetering. Dit heeft er inmiddels toe geleid dat de Inspecties het verscherpt toezicht op de verschillende JJI's en ex-JJI's heeft opgeheven. Ook voor wat betreft het onderwijs is een aantal belangrijke kwaliteitsverbeteringen in gang gezet.

Duur verblijf in opvanginrichting

Ik ben met u eens dat het verblijf van een jeugdige met een machtiging gesloten jeugdzorg in een opvanginrichting zo kort mogelijk zou moeten duren. Zo spoedig mogelijk moet een jeugdige worden overgeplaatst naar een behandelplek of, als langer verblijf in een gesloten setting niet noodzakelijk is, naar een open plek of naar huis. Daar zijn de inspanningen van de bureaus jeugdzorg bij jeugdigen op een opvangplek ook op gericht. Ik wil daar echter geen maximumtermijn aan verbinden.

Ik heb in mijn brief van 1 december jl. aangegeven dat op basis van de wijze waarop nu wordt geregistreerd de gemiddelde duur van het gehele traject van een jeugdige in meerdere JJI's niet kon worden gegeven, maar alleen de gemiddelde verblijfsduur per JJI. Inmiddels kan ik u medelen dat de in mijn eerdere brief genoemde termijnen van 72 dagen op een opvangplek en 108 dagen op een behandelplek in een JJI de totale gemiddelde verblijfsduur van jeugdigen met een machtiging gesloten jeugdzorg in de JJI's in de eerste tien maanden van 2008

betroffen. Dus ook als een jeugdige achtereenvolgens in meerdere JJI's heeft verbleven, is dit in deze getallen meegenomen.

Directie Jeugdzorg

Overplaatsing jeugdigen uit opvanginrichting

U vraagt in uw brief naar de mogelijkheden om jeugdigen uit de opvanginrichtingen met voorrang over te plaatsen naar de gesloten jeugdzorg. In het plaatsingsprotocol is daar niet voor gekozen. Dat het wenselijk is dat een behandeltraject voor deze jeugdigen zo spoedig mogelijk wordt ingezet is evident. In het plaatsingsprotocol is echter gekozen om jeugdigen met een hoge urgentie en voor wie samenplaatsing in de JJI's het meest ongewenst is voorrang te geven bij plaatsing. Deze jeugdigen bevinden zich immers in een voor hen gevaarlijke situatie. Door jeugdigen vanuit de opvanginstellingen voorrang te geven, zou een situatie kunnen ontstaan waarbij het niet meer mogelijk is rechtstreeks in de gesloten jeugdzorg te plaatsen, omdat overplaatsingen voorrang hebben.

Ons kenmerk
JZ/GJ-2916960

Overigens betekent die keuze niet dat er niets gebeurt met een jeugdige die op een opvangplek terecht komt. Het bureau jeugdzorg is verantwoordelijk voor het traject van de jeugdige. Dat begint met het feit dat het initiatief tot plaatsing in een gesloten setting bij het bureau jeugdzorg ligt, omdat het bureau de jeugdige indiceert voor verblijf en een machtiging gesloten jeugdzorg aan de kinderrechter vraagt. Het bureau jeugdzorg dient er dan ook, conform uw opmerking daarover, voor te zorgen dat een jeugdige tijdig wordt aangemeld voor een vervolgplek. Dat kan een andere gesloten jeugdzorginstelling of justitiële jeugdinrichting zijn, maar ook een open instelling of een ambulante traject thuis.

Bureau jeugdzorg heeft daarmee de regie over individuele zaken. Deze regie past dan ook niet bij een greemium als de stuurgroep toeleiding, zoals u in uw brief voorstelt. Ik kan u overigens ook melden dat de selectiefunctionarissen in die stuurgroep vertegenwoordigd zijn in de vorm van hun direct leidinggevende, het hoofd Individuele Jeugdzaken van de Dienst Justitiële Inrichtingen.

Traject in de instelling

Ik vind het wenselijk dat een door de jeugdige gestart behandeltraject zoveel mogelijk wordt afgemaakt. U wijst daar ook op met uw opmerking over continuïteit. Als het niet noodzakelijk is dat een jeugdige gedurende zijn behandeling wordt overgeplaatst, dan heb ik er voorkeur voor dat dit niet gebeurt. Daarop doelde ik met mijn opmerking in de brief van 1 december jl. dat zoveel mogelijk jeugdigen hun behandeling kunnen afmaken. Uiteraard is voor alle jeugdigen van belang dat zij zolang in de gesloten jeugdzorg verblijven als voor hen noodzakelijk is. Ik wil wel samen met de instellingen bekijken hoe de gemiddelde verblijfsduur van jeugdigen in de gesloten jeugdzorg kan worden teruggedrongen. Ik vind het immers wenselijk dat jeugdigen zo kort mogelijk in een gesloten setting verblijven. Nu al loopt er een aantal projecten in de gesloten jeugdzorg waarin gewerkt wordt aan een zo kort mogelijke gesloten behandeling. Deze projecten zijn 'Doen wat werkt' in Het Poortje in Groningen, de pilot crisisplaatsingen van Rentray en 'Hand in hand' van Harreveld en Horizon.

Directie Jeugdzorg

Voorstel gesprek

De staatssecretaris van Justitie en ik werken eraan om de overgangsperiode tot 1 januari 2010 goed af te ronden. Zoals in het overleg met de minister van Justitie op 1 april jl. besproken, zullen de plannen daarvoor, zodra die verder zijn uitgewerkt, in een persoonlijk gesprek met u en de staatssecretaris worden gedeeld.

Ons kenmerk
JZ/GJ-2916960

Ik vertrouw erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,

De Secretaris-Generaal,

G.H.O. van Maanen